

ศักยภาพอุตสาหกรรม MICE ในจังหวัดร้อยเอ็ด

The Potential of MICE Industry in Roi Et Province

สุริยาวัธ ธรณี*

จุรีวัลย์ ภักดีวุฒิ**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพอุตสาหกรรม MICE ในจังหวัดร้อยเอ็ด และกำหนดแนวทางพัฒนาศักยภาพอุตสาหกรรม MICE ในจังหวัดร้อยเอ็ด เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์เชิงลึก กึ่งโครงสร้าง กลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลหลัก 5 ท่าน ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรม MICE ในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยการวิเคราะห์ด้วย SWOT Analysis ผลการวิจัยพบว่า ศักยภาพอุตสาหกรรม MICE ในจังหวัดร้อยเอ็ดมีจุดแข็งคือ ที่ตั้งของจังหวัดอยู่กึ่งกลางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การคมนาคมสะดวกสบาย มีเส้นทางเชื่อมโยงกลุ่มประเทศ CLMV และเป็นจังหวัดศูนย์กลางพัฒนาโลจิสติกส์ มีจุดอ่อนคือ ศักยภาพการท่องเที่ยวต่ำเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่นๆ ทำให้การดึงดูดด้านการท่องเที่ยวไม่โดดเด่น โอกาสทางการพัฒนาศักยภาพอุตสาหกรรม MICE ของจังหวัดร้อยเอ็ดคือภาครัฐมีนโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวท้องถิ่น การพัฒนาด้านโลจิสติกส์จะทำให้จังหวัดร้อยเอ็ดเป็นศูนย์กลางกระจายสินค้าของภูมิภาคและมีอุปสรรคคือภาวะเศรษฐกิจชะลอตัวและการแข่งขันในการเป็นศูนย์กลางด้านโลจิสติกส์ของจังหวัดข้างเคียง แนวทางการพัฒนาศักยภาพอุตสาหกรรม MICE ของจังหวัดร้อยเอ็ดคือการจัดทำแผนพัฒนาอุตสาหกรรม MICE อย่างเป็นรูปธรรมและมีการประชาสัมพันธ์ที่ดี

Abstract

The purpose of this research study potential of MICE industry and develop MICE industry potential in Roi Et. The research used a qualitative research and collected data with semi-structured interviews. This research is a qualitative research. The qualitative method utilized a semi-structured interview with the 5 key informants of MICE industry. The data were analyze by SWOT Analysis. The research found that MICE industry in Roi Et has strengths in location of the province. Is in the middle of the northeast. The transportation is convenient and routes can be link to CLMV countries. It is also a central hub in the development of logistics. There are also weaknesses low tourism potential compared to other provinces. The opportunity to develop that the government has a policy to promote local tourism industry and the logistics make to the center of the sector. However the potential and development of MICE industry should be concretely management and good public relations.

คำสำคัญ : ศักยภาพ, อุตสาหกรรม MICE, จังหวัดร้อยเอ็ด

Keywords : Potential, MICE industry, Roi Et province.

* นักศึกษาลัทธิบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

** อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

บทนำ

ปัจจุบันความต้องการด้านการท่องเที่ยวของมนุษย์นั้นมีมากขึ้นทุกปี อันเนื่องมาจากรูปแบบทางสังคมเศรษฐกิจที่เจริญเติบโต ขณะที่ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคมขนส่ง ความสะดวกสบายในการเดินทาง สาธารณูปโภค ระบบการสื่อสารโทรคมนาคม ที่พักและโรงแรม ร้านอาหาร ร้านของที่ระลึก แหล่งท่องเที่ยว ความปลอดภัย อีกทั้งในเรื่องของแผนนโยบายของทางส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ล้วนเป็นปัจจัยส่งเสริมให้การท่องเที่ยวมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมบริการที่สำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากการท่องเที่ยวเป็นภาคบริการที่สร้างรายได้จำนวนมาก และยังกระจายรายได้ที่เกิดขึ้นไปยังภาคธุรกิจต่างๆ อย่างกว้างขวาง ทั้งธุรกิจท่องเที่ยวโดยตรง อันได้แก่ ธุรกิจการขนส่ง ธุรกิจที่พัก ธุรกิจอาหารและบันเทิง ธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ ธุรกิจจำหน่ายสินค้าของที่ระลึก และธุรกิจพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงธุรกิจต่างๆ ที่ต่อเนื่องทางอ้อม ได้แก่ ธุรกิจการสื่อสาร ธุรกิจโฆษณาและประชาสัมพันธ์ ธุรกิจธนาคาร เป็นต้น นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ คือ การสร้างงานสร้างอาชีพให้คนในสังคมนั้นอยู่ดีกินดี (จรินทร์ พักประไพ และปริดา ไชยา, 2561)

อุตสาหกรรมบริการที่มีบทบาทสำคัญในการนำรายได้เข้าประเทศควบคู่กับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวช่วงหลายปีที่ผ่านมา คือ อุตสาหกรรมธุรกิจการจัดประชุมองค์กร การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล การจัดการประชุมนานาชาติและการจัดงานแสดงสินค้านานาชาติ (Meetings, Incentives, Conventions and Exhibitions - MICE) หรืออุตสาหกรรม MICE ซึ่งกลุ่มผู้รับบริการมีความแตกต่างจากนักท่องเที่ยวทั่วไป โดยผู้รับบริการมีความประสงค์ที่เดินทางเข้าประเทศเพื่อ 4 วัตถุประสงค์หลัก ได้แก่ การประชุมเฉพาะกิจของกลุ่มบุคคลหรือองค์กร การจัดงานนำเที่ยวเพื่อเป็นรางวัลแก่พนักงาน การประชุมโดยสมาคมระดับนานาชาติและการจัดงานแสดงสินค้า ข้อมูลจากสำนักงานส่งเสริมการจัดการประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) ระบุว่าในปี พ.ศ.2560 นักเดินทาง MICE สร้างรายได้แก่ประเทศไทยจำนวน 222,712 ล้านบาท เมื่อเปรียบเทียบกับรายได้จากนักเดินทาง MICE กับนักท่องเที่ยวทั่วไปแล้วพบว่านักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางมาร่วมประชุมนานาชาติในประเทศไทย มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนสูงกว่านักท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วไปประมาณ 2-3 เท่า ทั้งนี้ประเทศไทยมีข้อได้เปรียบเชิงภูมิศาสตร์ มีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานในการเชื่อมต่อระหว่างภูมิภาคกับภายนอก ตลอดจนมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่พร้อมสำหรับการจัดกิจกรรม MICE และสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรม MICE ในอาเซียนได้ (นิศาชล สุกุลชาญณรงค์ และสุธินี ฤกษ์ขำ, 2558)

จังหวัดร้อยเอ็ดเป็นจังหวัดที่สำคัญทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย โดยเป็นจังหวัดที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ 3,500 ปีก่อนคริสตกาล มีสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์โดยเฉพาะอย่างยิ่งแหล่งอารยธรรมโบราณที่มีชื่อเสียงของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และในด้านศักยภาพของการท่องเที่ยวเชิงพุทธนั้น จังหวัดร้อยเอ็ด มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธที่มีชื่อเสียงทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาในจังหวัดร้อยเอ็ด เช่น พระมหาเจดีย์ชัยมงคล วัดผาน้ำทิพย์เทพประสิทธิ์วนารามหรือวัดผาน้ำน้อย เจดีย์หินทรายวัดป่ากุงหรือวัดประชาคมวนาราม วัดบูรพาภิรามหรือวัดพระใหญ่ วัดป่าโนนสวรรค์ รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวทางโบราณคดีที่สำคัญของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง เช่น ปราสาทกู่ กู่กระโดน กู่กาสิงห์ กู่พระโกนา บ่อพันขัน ท่งกุลาร่องไห เป็นต้น อีกทั้งสถานที่ท่องเที่ยวเชิงการศึกษาประเภทพิพิธภัณฑ์เพื่อการศึกษา เช่น พิพิธภัณฑ์แห่งชาติร้อยเอ็ด สถานที่แสดงพันธุ์สัตว์น้ำเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ศูนย์วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมเพื่อการศึกษาร้อยเอ็ด สวนพฤกษศาสตร์วรรณคดี บึงปลาญชัย สถานีเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าธวัชบุรีและอ่างเก็บน้ำธวัชชัย เป็นต้น (จุฑาภรณ์ หินซุย และสถาพร มงคลศรีสวัสดิ์, 2557)

ธุรกิจด้านอุตสาหกรรม MICE ที่เกี่ยวกับการบริการและการท่องเที่ยวในจังหวัดร้อยเอ็ดมีอัตราการขยายตัวเติบโตเพิ่มมากขึ้น ดังเห็นได้จากในเดือนมกราคม - มีนาคม พ.ศ.2560 มีจำนวนอัตราการของนักท่องเที่ยวผู้เยี่ยมชมเยือน 220,102 คน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านธุรกิจที่พัก โรงแรม ศูนย์ประชุมจัดเลี้ยง ร้านอาหาร สถานบริการต่างๆ เพื่อความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่จะต้องตระหนักถึงในเรื่องของศักยภาพอุตสาหกรรม MICE และปัจจัยที่จะส่งผลกระทบต่อ การตัดสินใจใช้บริการของนักท่องเที่ยว ซึ่งจากข้อมูลในปัจจุบันจังหวัดร้อยเอ็ดนั้นมีจำนวนโรงแรมและสถานที่พักถึง 72 แห่ง จำนวนห้องพักมากกว่า 2,100 ห้อง (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2560) จังหวัดร้อยเอ็ดได้จัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดร้อยเอ็ด ตามแผนพัฒนาจังหวัดร้อยเอ็ด พ.ศ.2561 - 2564 ว่าด้วยวิสัยทัศน์จังหวัดร้อยเอ็ดกับการพัฒนาให้จังหวัดนั้นเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว การค้าการลงทุน การเชื่อมโยงการบริการไปสู่จังหวัดใกล้เคียง การสร้างรายได้ของอุตสาหกรรม MICE และเพื่อเป็นการวางรากฐานที่ดีในการพัฒนาอุตสาหกรรม MICE ของจังหวัดร้อยเอ็ดและให้มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนา

การท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560-2564) ควรมีการกำหนดทิศทางการดำเนินงานของจังหวัดร้อยเอ็ด ให้มีความพร้อมในการรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยว MICE (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2560)

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องศักยภาพอุตสาหกรรม MICE ในจังหวัดร้อยเอ็ดโดยผลการศึกษา ที่ได้นั้นจะเป็นประโยชน์ในการเสนอแนะแนวทางการพัฒนาศักยภาพอุตสาหกรรม MICE ในจังหวัดร้อยเอ็ดที่เหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาศักยภาพอุตสาหกรรม MICE ในจังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาศักยภาพอุตสาหกรรม MICE ในจังหวัดร้อยเอ็ด

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) มีกระบวนการดำเนินงานวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือผู้บริหารองค์กรภาครัฐและเอกชนของอุตสาหกรรม MICE ในจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 10 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ

- 1) ตัวแทนผู้บริหารองค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรม MICE ของจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 3 คน
- 2) ตัวแทนผู้บริหารองค์กรภาคเอกชนที่ดำเนินงานในอุตสาหกรรม MICE ในจังหวัดร้อยเอ็ดจำนวน 2 คน

การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารองค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรม MICE ของจังหวัดร้อยเอ็ด เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยทำการสัมภาษณ์ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่อง ศักยภาพอุตสาหกรรม MICE ในจังหวัดร้อยเอ็ด ภาครัฐ ได้แก่ ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดร้อยเอ็ด นายกษัตริย์ศึกท่องเที่ยวจังหวัดร้อยเอ็ด อุปนายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดร้อยเอ็ด ผู้ประกอบภาคเอกชน ได้แก่ ผู้จัดการโรงแรม ผู้จัดการธุรกิจการบิน รวมสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักในส่วนของกรวิจัยเชิงคุณภาพนี้เป็นจำนวนทั้งสิ้น 5 คน ซึ่งข้อคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ประกอบไปด้วยเรื่องบทบาทหน้าที่ของหน่วยงาน แผนและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับลักษณะสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของจังหวัด ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพอุตสาหกรรม MICE ในจังหวัดร้อยเอ็ด และข้อคิดเห็นอื่นๆ โดยระหว่างขั้นตอนการสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยใช้เครื่องบันทึกเสียงทำการบันทึกเสียงและทำการถอดเทปการสัมภาษณ์หลังจากสิ้นสุดการสัมภาษณ์

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ โดยกรอกรับข้อคำถามใช้กระบวนการวิเคราะห์ศักยภาพของ อุตสาหกรรม MICE ด้วย SWOT Analysis ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค รวมถึงข้อคำถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศักยภาพอุตสาหกรรม MICE ของจังหวัดร้อยเอ็ด การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยพิจารณา ความตรงของแบบสอบถาม (Validity) หรือค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหาด้วยการหาค่า IOC (Index of item objective congruence) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ซึ่งข้อคำถามในการวิจัยครั้งนี้มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60-1.00 มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้ซึ่งสามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 1-31 กรกฎาคม 2560 โดยขอหนังสือขออนุญาตจาก มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ไปยังผู้ให้สัมภาษณ์ ดำเนินการนัดหมายเพื่อขอสัมภาษณ์ ดำเนินการสัมภาษณ์และบันทึกข้อมูล พร้อมทั้งดำเนินการบันทึกเสียงระหว่างสัมภาษณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การถอดจากเทปบันทึกเสียงมาจัดหมวดหมู่ และเรียบเรียงตามประเด็นที่ได้กำหนดไว้จากการสัมภาษณ์และการตีความจากข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ สำหรับการวิเคราะห์ ข้อมูลเชิงคุณภาพจะใช้เทคนิคการวิเคราะห์ด้วยวิธีการถอดรหัส (Coding) และวิธีการจับประเด็นที่สอดคล้องกัน Pattern Matching (Yin, 1994) เพื่อนำมาอธิบายหรือสนับสนุนการสรุปผลของการวิจัยให้มีความสมบูรณ์ขึ้น

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์เนื้อหาสามารถสรุปได้ตามกรอบของ SWOT Analysis ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ศักยภาพอุตสาหกรรม MICE ในจังหวัดร้อยเอ็ด ด้านปัจจัยภายใน

ปัจจัยภายใน	
<p style="text-align: center;">จุดแข็ง (Strength)</p> <ol style="list-style-type: none"> ตั้งอยู่บริเวณตอนกลางภาคตะวันออกเฉียงเหนือทำให้การเดินทางจากจังหวัดอื่นๆ มีระยะทางไม่ไกล ใช้เวลาไม่นาน เหมาะที่จะเป็นจุดศูนย์กลางในการรวมพลเพื่อทำกิจกรรม และเป็นเมืองทางผ่านสู่จังหวัดต่างๆ พื้นที่ติดกับจังหวัดใกล้เคียง 6 จังหวัดจึงมีความได้เปรียบในการสร้างการค้าการลงทุน โดยใช้เส้นทางเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจแนวตะวันออก-ตะวันตก (East West Economic Corridor: EWEC) ระบบคมนาคมขนส่ง ความสะดวกสบาย มีวงแหวนรอบนอกและรอบในเชื่อมโยงไปยังถนนสายหลักทุกสายที่เชื่อมจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างทั่วถึง มีสนามบินที่มีจำนวนเที่ยวบิน 3 เวลา/วัน มีเส้นทางคมนาคมหลักและสามารถเชื่อมไปสู่เขตชายแดนการค้ากับประเทศเพื่อนบ้านทั้ง ลาว เวียดนามและกัมพูชา ศูนย์กลางโลจิสติกส์ (Logistics Hub) การขนส่ง การเคลื่อนย้ายสินค้า-บริการ ข้อมูลข่าวสารและการเคลื่อนย้ายทุน โดยมีความพร้อมเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานระบบคมนาคมขนส่งและระบบสาธารณสุข การก่อสร้างโรงแรมและศูนย์การประชุมขนาดใหญ่เพิ่มขึ้น 2 แห่ง ศูนย์การค้า ร้านจำหน่ายสินค้า อุปโภคบริโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณีและแหล่งท่องเที่ยวทางการเกษตรที่สวยงาม รูปแบบการท่องเที่ยวจังหวัดมีหลากหลายรูปแบบ เช่น การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตในชนบทประจำถิ่นที่มีความโดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์ประจำถิ่น เช่น วัฒนธรรมชุมชนทุ่งกุลาร้องไห้ วัฒนธรรมภูไท เป็นแหล่งผลิตสินค้า OTOP และผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีชื่อเสียงและมีคุณภาพ เช่น ข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ ผ้าไหมสาเกต การมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน ในจังหวัดร้อยเอ็ด เช่น กระบวนการและรูปแบบทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนทรัพยากรต่างๆ งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ ภาคประชาชน เข้ามามีส่วนร่วม ร่วมตัดสินใจ ร่วมงาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยอมรับการเปลี่ยนแปลงและพร้อมที่จะพัฒนาศักยภาพ 	<p style="text-align: center;">จุดอ่อน (Weakness)</p> <ol style="list-style-type: none"> รายได้เฉลี่ยต่อหัวประชากรต่ำ การลงทุนขนาดใหญ่ของภาครัฐและเอกชนยังมีจำนวนน้อย ระบบสาธารณสุขยังคงไม่ได้มาตรฐาน เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา ถนนหนทาง ขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี การคมนาคมไปสู่แหล่งท่องเที่ยวไม่สะดวก แหล่งท่องเที่ยวมีความห่างไกลจากตัวจังหวัด องค์ประกอบของท่องเที่ยว ได้แก่ ประเภทแหล่งท่องเที่ยว ที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม เช่น การท่องเที่ยวเชิงพุนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเป็นผู้สูงอายุ ประชาชนมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวต่ำกว่ารายได้เฉลี่ยต่อหัวของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (GPP) และประชาชนส่วนใหญ่มีหนี้สิน ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่ำในความเป็นอยู่ในสังคม เช่น การอพยพย้ายถิ่นของแรงงานจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ปัจจัยภายนอก	
<p style="text-align: center;">โอกาส (Opportunities)</p> <ol style="list-style-type: none"> รัฐบาลสนับสนุนการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นผลิตภัณฑ์ชุมชน การส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีไทย การเป็นเมืองการท่องเที่ยวในรูปแบบ MICE กลุ่มที่สอง กระแสความตื่นตัวในเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความนิยมในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและศาสนามากขึ้น รัฐบาลมีการกระจายอำนาจและงบประมาณ นโยบายประเทศไทย 4.0 การพัฒนาเศรษฐกิจท่องเที่ยวไทย นโยบายรัฐบาลส่งเสริมบทบาทและการใช้โอกาสในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เส้นทางสาย EWEC ผ่านจังหวัดส่งผลต่อการค้า การลงทุนของผู้ประกอบการเพื่อการผลิตสินค้า มุ่งสู่ตลาดอาเซียน 	<p style="text-align: center;">อุปสรรค (Threat)</p> <ol style="list-style-type: none"> สภาพเศรษฐกิจของประเทศและของโลก มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และอยู่ในภาวะชะลอตัว ส่งผลการลงทุนทางเศรษฐกิจ ต้นทุนในการผลิตมีแนวโน้มสูงขึ้น จึงทำให้ต้นทุนมีการลงทุนที่สูงขึ้น มีการแข่งขันกันสูงในเรื่องของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดใกล้เคียง การเมืองไม่มีเสถียรภาพ ภัยธรรมชาติ ฝนแล้ง น้ำท่วม ภาวะโลกร้อน

แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรม MICE ในจังหวัดร้อยเอ็ด

แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรม MICE ในจังหวัดร้อยเอ็ด

1) ท่าเลที่ตั้ง ด้านการคมนาคม จังหวัดร้อยเอ็ดนั้นข้อมูลโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคมทางบก รถยนต์ อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ระยะทางประมาณ 512 กิโลเมตร ใช้เวลาการเดินทางเพียง 6 ชั่วโมง และสามารถเดินทางไปยังประเทศเพื่อนบ้านได้อีก เช่น ลาว เวียดนาม และกัมพูชา โดยใช้เส้นทางผ่านไปยังจังหวัดมุกดาหาร อุบลราชธานีและสุรินทร์ การเดินทางที่หลากหลายทางรถยนต์ ทางเครื่องบิน และจังหวัดร้อยเอ็ดยังเป็นพื้นที่ตั้งอยู่แนวระเบียงเศรษฐกิจเส้นทางเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจแนวตะวันออก-ตะวันตก (East West Economic Corridor: EWEC) ส่งผลให้จังหวัดร้อยเอ็ดมีความเปรียบทางด้านเศรษฐกิจ และการเป็นเมืองทางการเดินทางที่จะกระจายสินค้าของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเทวีวรรณ ปทุมพร (2549) ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยความสำเร็จของอุตสาหกรรมการประชุม การท่องเที่ยว เพื่อเป็นรางวัล และการแสดงสินค้านิทรรศการนานาชาติ (MICE) ในจังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า จังหวัดขอนแก่นมีที่ตั้งอยู่กึ่งกลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือทำให้เกิดความได้เปรียบในการเชื่อมโยงระหว่างจังหวัดต่างๆ และมีความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานในการเดินทางสะดวกทั้งทางรถยนต์ รถไฟ และเครื่องบิน หากการเดินทางด้วยเครื่องบินยังมีจุดที่ต้องพัฒนานั้นคือ การที่ไม่มีเที่ยวบินที่สามารถเชื่อมต่อไปยังจังหวัดสำคัญในประเทศและเชื่อมต่อไปยังต่างประเทศๆ ที่ใกล้เคียง ดังคำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลหลัก (นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดร้อยเอ็ด, 2560 : สัมภาษณ์) กล่าวว่าในปัจจุบันจังหวัดร้อยเอ็ดมีการพัฒนาการเดินทางด้วยสายการบินโดยการเพิ่มเที่ยวบิน 3 ช่วงเวลาต่อวัน นั้นอย่างไรก็ตามแต่ยังขาดการเปิดเส้นทางให้สายการบินเอกชนได้เข้ามาเปิดให้บริการไปยังจังหวัดที่สำคัญอื่นๆ เช่น เชียงใหม่ ภูเก็ต หาดใหญ่ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลการให้สัมภาษณ์ (ผู้จัดการธุรกิจการบิน, 2560 : สัมภาษณ์) ในเรื่องของการเพิ่มจำนวนเที่ยวบินให้มากขึ้นในแต่ละวัน เพื่อเป็นการขยายตลาดการลงทุนและสามารถรองรับให้บริการนักท่องเที่ยวได้เพิ่มมากขึ้นนั่นเอง

2) ด้านสถานที่จัดงาน จังหวัดร้อยเอ็ดมีความพร้อมและมีศักยภาพเพียงพอในด้านสถานที่ในการจัดกิจกรรม (MICE) เป็นอันดับต้นๆ ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านสถานที่ในการจัดงานมีความเหมาะสมในการจัดงานด้วยเพราะทำที่ตั้งสถานที่อยู่ในใจกลางเมืองและสามารถเดินทางเข้าถึงได้อย่างสะดวกสบาย สถานที่จัดกิจกรรมมีมาตรฐานในเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวก ความพร้อมของห้องประชุมจัดสัมมนาที่มีจำนวนมากเพียงพอ ด้านอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ที่สามารถรองรับรูปแบบการจัดประชุมสัมมนาได้หลากหลายรูปแบบกิจกรรม อีกทั้งมีหน่วยงานบริษัทเอกชนมากมายหลายบริษัทที่ให้บริการในการจัดกิจกรรม (MICE)

3) ด้านที่พักและโรงแรม จังหวัดร้อยเอ็ดมีศักยภาพด้านการให้บริการโรงแรม โดยมีจำนวนโรงแรม ที่พัก สามารถรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวในปริมาณมากรวมไปถึง ห้องพักที่มีมาตรฐานและความครบครันของสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการ และทำเลตั้งอยู่ใจกลางเมือง ใกล้กับร้านอาหาร ห้างสรรพสินค้า สถานีขนส่ง ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางเข้าถึงโรงแรมและสามารถเดินทางไปยังสถานที่สำคัญต่างๆ ในตัวเมืองจังหวัดร้อยเอ็ดได้อย่างสะดวกสบาย ดังคำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลหลัก (ผู้จัดการโรงแรม, 2560 : สัมภาษณ์) กล่าวว่าการพัฒนาสถานที่พัก โรงแรม ในจังหวัดร้อยเอ็ดนั้นปัจจัยหลักที่จะต้องให้ความสำคัญคือความพร้อมของสถานประกอบการในการรองรับนักท่องเที่ยว ได้แก่ทำเลที่ตั้งของสถานประกอบการ ความสะดวกสบาย ห้องพักที่ทันสมัย สิ่งอำนวยความสะดวกสบายในห้องพัก ราคาห้องพัก รวมไปถึงการให้บริการนักท่องเที่ยว ที่กล่าวมานั้นแล้วแต่เป็นปัจจัยในการตัดสินใจเลือกซื้อใช้บริการโรงแรมที่พักของนักท่องเที่ยว

4) ด้านร้านอาหาร ร้านของที่ระลึก จังหวัดร้อยเอ็ดมีร้านอาหารจำนวนเพียงพอกับจำนวนนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะในเขตอำเภอเมือง ซึ่งเป็นสถานที่หลักในการมาเข้าพักและใช้บริการของนักท่องเที่ยว โดยส่วนใหญ่ร้านอาหารนั้นมีประเภทการให้บริการในแบบห้องอาหารและภัตตาคาร ซึ่งมีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการและมีความหลากหลายในประเภทของอาหาร ในด้านร้านของที่ระลึก ผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP) เช่น ผ้าไหมสาเกต ผ้าที่เป็นอัตลักษณ์ในการทอผ้าไหมของจังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งทางสำนักงานจังหวัดร้อยเอ็ดได้มีการส่งเสริมให้ชาวบ้านจัดทำขึ้นเพื่อนำมาจำหน่ายให้กับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ต้องการซื้อกลับไปเป็นของฝาก ดังคำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลหลัก (อุปนายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดร้อยเอ็ด, 2560 : สัมภาษณ์) กล่าวว่า ผ้าที่เป็นอัตลักษณ์ในการทอผ้าไหมของคนร้อยเอ็ด คือ ผ้าไหมสาเกต ซึ่งจะเป็นการประชาสัมพันธ์ให้กับนักท่องเที่ยวในอีกด้านหนึ่งให้ทราบถึงความเป็นอัตลักษณ์คนร้อยเอ็ด โดยแนวทางการพัฒนานั้นทางสำนักงานจังหวัดได้ร่วมกับสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดร้อยเอ็ด ได้จัดมีโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี เพื่อแนวคิดพัฒนา

OTOP รูปแบบใหม่ เป็นการสร้างรายได้เพิ่มให้ชุมชน นำเสนอ ภูมิปัญญา วิถีชีวิต วัฒนธรรม และความคิดสร้างสรรค์ (ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดร้อยเอ็ด, 2560 : สัมภาษณ์)

5) ด้านแหล่งท่องเที่ยว จังหวัดร้อยเอ็ดมีรูปแบบการท่องเที่ยวจังหวัดมีหลากหลายรูปแบบ เช่น การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เช่น กู่กาสิงห์ ปรากฏ์ กู่พระโกนา การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตในชนบทประจำถิ่นที่มีความโดดเด่น และเป็นเอกลักษณ์ประจำถิ่น เช่น วัฒนธรรมชุมชนทุ่งกุลาร้องไห้ วัฒนธรรมภูไท การท่องเที่ยวเชิงเกษตร เช่น ทุ่งกุลาร้องไห้ ข้าวหอมมะลิเกษตรอินทรีย์ปลอดสารพิษ การท่องเที่ยวเชิงการศึกษา เช่น พิพิธภัณฑ์แห่งชาติร้อยเอ็ด สถานที่แสดงพันธุ์สัตว์น้ำเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด ศูนย์วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมเพื่อการศึกษาร้อยเอ็ด สวนพฤกษศาสตร์วรรณคดี บึงพลาญชัย สถานีเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าวัชบุรีและอ่างเก็บน้ำวัชชัย คำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลหลัก (นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดร้อยเอ็ด, 2560 : สัมภาษณ์) กล่าวว่าในปัจจุบันจังหวัดร้อยเอ็ดมีการพัฒนาการอย่างรวดเร็วในเรื่องของการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยทางสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดร้อยเอ็ดเป็นหน่วยงานหลักที่มีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบในการที่จะส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวของจังหวัดร้อยเอ็ดให้มีการพัฒนาไปสู่ในระดับสากลมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะเห็นได้จากทางสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวได้เข้าร่วมกิจกรรมกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สำนักงานจังหวัดขอนแก่น “ร้อย แก่น สาร สินธุ์” ซึ่งเป็นแผนการตลาดการท่องเที่ยวในกลุ่มอีสานตอนกลาง โดยกลุ่มจังหวัดร้อยเอ็ดแก่นสารสินธุ์ มีแผนเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวให้เข้ามาจังหวัดหนึ่ง แล้วเดินทางต่อไปยังจังหวัดใกล้เคียง ที่มีแหล่งท่องเที่ยวทั้งเก่าและใหม่ ไม่ว่าจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ วัฒนธรรม และประเพณี ที่สามารถเที่ยวชมได้ตลอดทั้งปี โดยมีโรงแรมที่พักที่มีมาตรฐานคอยอำนวยความสะดวก ซึ่งอาจจะต้องใช้ศักยภาพของเมืองใหญ่อย่างจังหวัดขอนแก่น เป็นฮับเพื่อดึงนักท่องเที่ยวเข้ามาแล้วสร้างกิจกรรมให้กระจายตัวไปยังจังหวัดข้างเคียงภายในกลุ่มจังหวัด เช่น การเที่ยวเทศกาลผูกเสี่ยวขอนแก่นแล้วจัดโปรแกรมต่อเนื่องทัวร์ไหว้พระขึ้นเพื่อให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาไหว้พระในจังหวัดใกล้เคียง เป็นต้น อย่างไรก็ตามการพัฒนาศักยภาพด้านแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัด นั้น หากทุกฝ่ายทุกหน่วยงานช่วยกันส่งเสริมและมีแนวทางพัฒนาที่ดีแล้วนั้นย่อมจะเกิดผลประโยชน์กับการท่องเที่ยวจังหวัดร้อยเอ็ด (สำนักงานจังหวัดขอนแก่น, 2556)

อภิปรายผล

การวิจัย เรื่องศักยภาพอุตสาหกรรม MICE ในจังหวัดร้อยเอ็ดที่มีประเด็นที่จะอภิปรายผลดังนี้

จังหวัดร้อยเอ็ด มีลักษณะทางกายภาพทั่วไปของทำเลที่ตั้งอยู่บริเวณตอนกลางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระยะเวลาเดินทางไปสู่จังหวัดใกล้เคียงมีระยะทางที่ไม่ไกลมากนัก บริเวณโดยรอบๆ ทิศเหนือติดจังหวัดกาฬสินธุ์และมุกดาหาร ทิศใต้ติดจังหวัดสุรินทร์และศรีสะเกษ ทิศตะวันออกติดจังหวัดยโสธรและทิศตะวันตกติดจังหวัดมหาสารคาม และอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ระยะทาง 512 กิโลเมตร ทั้งทำเลที่ตั้งของจังหวัดเหมาะที่จะเป็นจุดศูนย์กลางในการรวมพลเพื่อทำกิจกรรมซึ่งสามารถมองเห็นได้จากพื้นที่ติดกับจังหวัดใกล้เคียง 6 จังหวัดจึงมีความได้เปรียบในการสร้างการค้า การลงทุน โดยใช้เส้นทางเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจแนวตะวันออก-ตะวันตก (East West Economic Corridor: EWEC) เพื่อเส้นทางคมนาคมหลักและสามารถเชื่อมไปสู่เขตชายแดนการค้ากับประเทศเพื่อนบ้านทั้ง ลาว เวียดนามและกัมพูชา แต่ถึงกระนั้นอุปสรรคทางการลงทุนด้วยในปัจจุบันสภาพเศรษฐกิจของประเทศไทยและของโลก มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และอยู่ในสภาวะชะลอตัว ส่งผลให้การลงทุนทางเศรษฐกิจของนักลงทุนที่จะเข้ามาในจังหวัดร้อยเอ็ดนั้น ยังต้องใช้ช่วงเวลาพิจารณาการตัดสินใจที่จะเข้ามาลงทุน แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรม MICE ในจังหวัดร้อยเอ็ด นั้นด้านการลงทุนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลักคือหน่วยงานภาครัฐ ควรจะเร่งผลักดันนโยบายเศรษฐกิจสำคัญหลายๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญของจังหวัดเพื่อสร้างแรงจูงใจและความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุน เช่น การก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคม รถไฟรางคู่ การเพิ่มขยายถนนทางหลวงหลัก (นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดร้อยเอ็ด, 2560 : สัมภาษณ์) จากการสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์ยังกล่าวถึงท้ายไว้ว่า ความจริงประเด็นความเชื่อมั่นของนักลงทุนหรือของประชาชนเอง เป็นเรื่องที่เป็นปัญหามานานของภาครัฐบาลที่ผ่านมา ยกตัวอย่าง เช่น เรื่องการสร้างรถไฟฟ้ากรุงเทพฯ ถึงโครงการรถไฟฟ้าแม้จะมีโครงการประกาศออกมาแล้ว แต่ระยะเวลาที่โครงการจะเสร็จนั้นยังเป็นเรื่องที่คาดหวังได้ยาก ซึ่งไม่ต้องพูดถึงนักลงทุนที่คุ้นเคยกับการเมืองไทยมานาน จนนักลงทุนบางคนบอกว่าจะมีความเชื่อมั่นว่าโครงการขนาดใหญ่จะเดินได้ ก็ต่อเมื่อมีการเปิดใช้งานแล้วเท่านั้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าประเด็นความเชื่อมั่นเป็นปัญหามานานสำหรับสังคมไทย (สภาธุรกิจตลาดทุนไทย, 2561)

อย่างไรก็ตามปัญหาความเชื่อมั่นถือเป็นเรื่องใหญ่สำหรับเศรษฐกิจในปีและปีต่อไป เนื่องจากเศรษฐกิจโลกเผชิญกับวิกฤติมายาวนานนับสิบปี และยังมีแนวโน้มว่าจะฟื้นตัวพร้อมกันได้อย่างไร เพราะหากดูแล้ววิกฤติที่เกิดขึ้นในขณะนี้เกิดขึ้นเป็นจุดๆ ทั่วโลก ซึ่งประเด็นความเชื่อมั่นนี้เอง ทำให้ความหวังของภาครัฐบาลต้องการสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดการลงทุนของภาคเอกชนตามมานั้นเป็นเรื่องไม่่ง่ายนัก เพราะอย่าลืมว่าปัญหาที่เกิดขึ้นระดับโลก เป็นเรื่องที่รัฐบาลเข้าไปกำหนดอะไรได้ยาก ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลการให้สัมภาษณ์ (ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดร้อยเอ็ด, 2560 : สัมภาษณ์) ในเรื่องของบทบาทหน้าที่ของหน่วยงาน แผนและนโยบายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งทางสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดร้อยเอ็ดเป็นหน่วยงานภาครัฐ มีนโยบายสนับสนุน ส่งเสริมและให้ความช่วยเหลือหน่วยงานภาคเอกชนเพื่อที่จะเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนเพื่อที่จะตัดสินใจเข้ามาลงทุนนั่นเอง เช่น 1) โครงการ “ปีท่องเที่ยววิถีไทย เก๋ไก้อย่างยั่งยืน : Amazing Thailand Year 2018” 2) โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี เพื่อแนวคิดพัฒนา OTOP รูปแบบใหม่ เป็นการสร้างรายได้เพิ่มให้ชุมชน นำเสนอ ภูมิปัญญา วิถีชีวิต วัฒนธรรม และความคิดสร้างสรรค์ (จาริตา หินเฑาะว์, กนยารัตน์ สุขวธัญกุล และคณะ, 2552)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

- 1.1 สร้างความร่วมมือกันของทุกภาคส่วนในการพัฒนาจังหวัดร้อยเอ็ดในด้านศักยภาพอุตสาหกรรม MICE
- 1.2 ภาครัฐบาลควรเพิ่มงบประมาณในส่วนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดร้อยเอ็ด
- 1.3 รัฐบาลและภาคเอกชนให้การสนับสนุนด้านสถานที่หรือด้านงบประมาณในการจัดกิจกรรม MICE
- 1.4 ทุกหน่วยงานมีส่วนร่วมผลักดันเชิญชวนในการจัดกิจกรรม MICE ให้เข้ามาจัดในจังหวัดร้อยเอ็ด

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรมีการเก็บข้อมูลจากผู้ประกอบการอื่นๆ เพื่อสามารถศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับ เช่น ธุรกิจบริการร้านอาหาร ธุรกิจการขนส่งทางบก ห้างสรรพสินค้า หน่วยงานการบินภาครัฐ เป็นต้น
- 2.2 ควรมีการศึกษาผลกระทบของปัจจัยด้านอื่นๆ ที่มีผลต่อศักยภาพอุตสาหกรรม MICE ในจังหวัดร้อยเอ็ด ได้แก่ การพัฒนาบุคลากร ให้มีความรู้ ความชำนาญและมีทักษะในการบริการที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรม MICE เช่น จัดการเรียนการสอนด้านการบริหารจัดการธุรกิจ MICE หรือจัดอบรมการพัฒนาทางศักยภาพด้านภาษา
- 2.3 ควรศึกษาในรายละเอียดเชิงลึกเกี่ยวกับแผนการตลาดและประชาสัมพันธ์ เพื่อให้มีแผนการดำเนินงานในด้านนี้โดยเฉพาะ และเพื่อให้จังหวัดร้อยเอ็ดเป็นเมือง MICE ที่น่าสนใจในอนาคต
- 2.4 ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับเทศกาลหรือประเพณีที่สำคัญในจังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อสร้างความเชื่อมโยงและเอกลักษณ์ในการเป็นนครแห่ง MICE ในอนาคตและเมืองแห่งเทศกาลงานบุญประเพณี (MICE City and Event City)

เอกสารอ้างอิง

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2560). แนวทางการจัดการและส่งเสริม การท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. จรินทร์ พิกะไพ และปรีดา ไชยา. (2561). ศึกษาความสัมพันธ์ของรูปแบบผู้นำลักษณะของมัคคุเทศก์และสมรรถนะในการทำงานของมัคคุเทศก์อาชีพในประเทศไทย. วารสารการบริการและการท่องเที่ยวไทย 13 ปีที่ 13 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2561)
- จุฬารัตน์ หินซุย และสถาพร มงคลศรีสวัสดิ์. (2557). แนวทางส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงพุทธ กรณีศึกษาวัดประชาคมวนาราม อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดร้อยเอ็ด. วารสารวิชาการการท่องเที่ยวไทยนานาชาติ ปีที่ 10 ฉบับที่ 1/ 2557.
- จาริตา หินเฑาะว์, กนยารัตน์ สุขวธัญกุล และคณะ. (2552). การจัดการผลิตภัณฑ์ OTOP กรณีศึกษา : กลุ่มแม่บ้านสามัคคีพัฒนา บ้านถ้ำเต่า หมู่ 1 ตำบลสามัคคีพัฒนา อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร. คณะศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เทวีวรรณ ปทุมพร. (2549). ปัจจัยของความสำเร็จของอุตสาหกรรมการประชุม การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัลและการแสดงสินค้า นิทรรศการนานาชาติ (MICE) ในจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

นิตยาชล สกกุลชาญณรงค์ และสุธินี ฤกษ์ขำ. (2558). แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัลเพื่อการจูงใจพนักงาน
ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยมหาดใหญ่. วารสารการประชุมมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติ
ครั้งที่ 6 วันที่ 26 มิถุนายน 2558

สภาธุรกิจตลาดทุนไทย. (2561) ดัชนีความเชื่อมั่นนักลงทุน เดือนกุมภาพันธ์ 2561. สภาธุรกิจตลาดทุนไทย, ตลาดหลักทรัพย์
แห่งประเทศไทย. มหาวิทยาลัยมหาดใหญ่.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2560). การสำรวจการประกอบกิจการโรงแรมและเก็ตเฮาส์ 2560. กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศ
และการสื่อสาร. <http://www.nso.go.th/sites/2016>.

สำนักงานจังหวัดขอนแก่น. (2556). ยุทธศาสตร์จังหวัดขอนแก่น. วันที่ค้นข้อมูล 18 กรกฎาคม 2556 จาก <http://goo.gl/mV4RDT>
Pattern Matching. (Yin, 1994). Case study research: Design and methods. (2nd ed.). Thousand Oaks, CA :
Sage Publishing, 1994.